

המציאות היהודית

כו אדר – יב ניסן תשס"ז • כתב-עת של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה

עמדת הפדרציה של הקהילות היהודיות ברומניה ושל ארגון היהודים קרבנות השואה ברומניה, לגבי זיכוי החלקי של יון אנטונסקו

פדרציית הקהילות היהודיות ברומניה וארגון היהודים קרבנות השואה ברומניה, יצאו יחד בהצהרה המתייחסת להחלטת בית הדין לערעורים בבוקרשט, לזכות חלקית את המרשל יון אנטונסקו ואישים אחרים, בהם כמה מנהיגים לגיונרים, אשר נשפטו בגין פשעי מלחמה ונזק שהביאו לשלום ולאנושות. בהצהרתם, שני הארגונים מבטאים "את הפתעתם ואת התמרמרותם" מהידעה על זיכויים של הנ"ל, בציינם שהחלטת הפורום "מצדיקה למעשה פעולות צבאיות אשר מגמתם התוקפנית לא עורערה". לטענתם, הפסיקה מצביעה על כך ש"בודקים מחדש את תוצאות מלחמת העולם השנייה ואת האשמות שנקבעו בזירה הבינלאומית לכל אלה ששיתפו פעולה עם גרמניה הנאצית". שנות הרודנות של אנטונסקו - הם מוסיפים ואומרים - היו שנות סבל אנושי של פשעי מלחמה והרג של רבע מיליון אזרחים, שכל אשמתם היתה שנולדו יהודים או רומנים. הדאגה שלנו, לדבריהם, קשורה לאפשרות שהחלטת בית הדין לערעורים לזיכוי חלקי של מרכיבים חשובים במשטרו של אנטונסקו, יכולה להביא לפעולות של הקיצוניים במדינתנו ולהשפיע השפעות שליליות על האווירה הפוליטית הלאומית והבינלאומית, וכל אלה בתנאים החדשים של השתייכותה של רומניה לקהילה האירופית. בסוף הדברים, מברכים הפדרציה וארגון היהודים קרבנות השואה ברומניה "על היזמה של התביעה הכללית להגיש ערעור על החלטת בית הדין לערעורים".

הכוח של הידוש בקהילות שלנו

באגרת לקראת פסח 5767 של יו"ר הפדרציה דר' אורל וינר, מציינים את הנקודות העיקריות בעיסוקה של הנהגת הפדרציה לשנה השוטפת: שמירה על הרכוש היהודי והתרבותי ופיתוחו, חידושו של טמפל קורל, תיקונים וחידושים של בתי כנסת, בתי קברות, משכנות הקהילות, חידוש בית הכנסת מיאשי, פיאטרה ניאמץ, בורסק ואחרים. תכנית אירודיאקה, שיתוף פעולה עם השלטונות, עם הארגונים הלא רשמיים במדינה, קידום יחסים בינלאומיים של הפדרציה, מלחמה נגד האנטישמיות ונגד אלה הטוענים שאינה קיימת, יחסי קרבה ושיתוף עם הדתות האחרות, להיטיב לאוכלוסיה היהודית ברומניה, ליעל את הפעילות בשיתוף הגיוני רומניה, לעזרה סוציאלית ורפואית וחינוך יהודי (תכנית מזל טוב).

חבר הפרלמנט דר' אורל וינר, יו"ר הפדרציה

אגרת לפסח 5767

חג החרות והגאולה

בפרוס חג הפסח שלוחה ברכתי לכם ולכל אשר עמכם. יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שחג האביב חג החירות והגאולה, יביא בכנפיו חיים של אושר ובריאות טובה לפרט ולכלל, שלום ושגשוג לישראל ולעולם כולו, ולהתברך ממקור הברכות. הקריאה המשותפת בהגדה של פסח ובעיון בפרשנות המיוחדת שחכמי ישראל נתנו לה בכל הדורות, מפקיעה את יציאת מצרים מן התחום הצר של מאורע היסטורי לאומי במובן המצומצם, ומכניסה אותם לקטיגוריה אוניברסלית של רעיון החרות. מתוך תחושה מרוממת זו, עלינו לשאת בגאווה ובעוז את יהדותנו, להשריש בלבנו אהבה למורשת ומסורת ישראל ולהתקרב לקנינים הרוחניים של תורת ישראל. בברכת חג שמח וכשר!

רב מנחם הכהן הרב הכולל לקהילות יהודי רומניה

"מפגשים חדשים בירושלים"

כשפתחו לפני 15 שנה את החוג התרבותי של האינטלקטואלים יוצאי רומניה, מעטים העזו, ואפילו אלה שיזמו - איש האוניברסיטה לאון וולוביץ ואיש הספר קוסטל סאפירמן - לחשוב שהחוג יהיה מוסד שיעגן בתוכו כוחות תרבותיים. בהתחלה אולי רק קיוו שמשוררים וסופרים יתנו זה לזה שבחים. לא מכבר זכו הדיונים במקום ראשון: כל מפגש הפגיש משתתפים מחיפה, מתל אביב, מאשקלון ומבאר שבע. ואלה החליפו דעות בנושאים אקטואליים לא רק מתחום הספרות אלא גם מתחום האמנות, התיאטרון והקולנוע. מדי פעם היו המפגשים עם אורחים מבחוץ, ומן השורה הראשונה מבוקרשט. ביוזמה שהמילים עפות ורק הכתוב נשאר, החליטו המארגנים להוציא כרך ובו כל ההרצאות שניתנו במסגרת החוג, וכל הדיונים שנערכו בכל מפגש. הספר הופיע לאחרונה, והוא משקף את הפעילות החשובה שהייתה בשנים 2000-2006. יותר מ-500 דף שבספר נותנים לקורא את ההרגשה שהוא משתף בוויכוח חי ונוקב סביב נושאים מרכזיים וחשובים. עשרות תמונות, שצילם סנדו צדריה, מופיעות בספר והן מוסיפות חיים ואותנטיות לעדויות הנמצאות בספר. הספר יצא בתמיכת המכון לתרבות מבוקרשט.

במרכז ללימוד תולדות יהדות ברומניה פתחו את שערי המעבדה לדיונים

יזמה חדשה של המרכז ללימוד תולדות היהודים ברומניה (מנהלה ליביו רוטמן), באה לתת ביטוי למוסד הזה של חקר מדעי של העבר. במפגש בספריית טמפל קורל חנכו את "המעבדה לדיונים" - כהתחלה נבחר הנושא "היהודים והקומוניזם". הפרופסור לפילוסופיה יון יאנושי התעמת בסוגיה מול הסוציולוג הרי קולר, אשר דיווח על המחקר שערך בארכיונים שנפתחו לא מזמן. שתי ההרצאות, והרבה מן המשתתפים, שללו את המחשבה שהיהודים "אשמים בהחזקת המשטר הסטליני".

תערוכת הספר ועיתונות

בוקרשט 7 - 11 במרס 2007

אביב הספרים הגיע עם המפגש הארצי (7 - 11 במרס 2007) במהדורה השתים-עשרה בבוקרשט של תערוכת הספר והעיתונות במוזיאון הלאומי להיסטוריה של רומניה. יותר מ-120 מציגים הציעו לקוראים ספרות יפה, ספרות מקצועית, ספרי לימוד בתחומים שונים, וכמובן - ספרות לילדים. מעניין לציין שהמדור ליחסים בין דתות סיבסד את כל ההוצאות לאור שהשתתפו והיו נוכחות בביתן של המיעוטים. כמו כן היו השקות לספרים רבים בתחום היהדות, ספרי מקור וגם ספרים שתורגמו סופרים יהודיים. למרות הביתן הקטן יחסית, ההתעניינות בספרים של ההוצאה לאור "הספר" נשארה יציבה. נדרשות מכול היו "האנציקלופדיה היהודית", "טקסטול נומאד" ו"קאסא מלקולו" של גורמן מאניה, "באסמה אבריישטי" של קלאוס שטפני ועוד. תערוכת הספרים במתכונת זו הייתה עדות שבעולם של טכנולוגיה מפותחת, עדיין הספר משלים את האינטרנט.

התאחדות עולי רומניה בחיפה, שלמה ליבוביץ ליש, יו"ר אקמאור ומיכה חריש - יו"ר אמיר. בהזדמנות זו מציין דר' וינר את עבודת המשלחת בירושלים, בתל אביב ובחיפה (סימפוזיונים, מסיבות עיתונאים, תערוכות, ביקור ב"יד ושם", בכנסייה הרומנית בירושלים, ובעוד מקומות אחרים). הוא מסכם את הדברים המעניינים ביותר מהסמינר "התפוצות הרומניות והתפוצות היהודיות" מתל אביב, בדיונים בקשר לתמיכת רומניה והפדרציה לשיפור פעילות הארגונים של הישראלים ממוצא רומני. הוא מעריך מאוד את ההתעניינות של העיתונאים הישראלים לפתח קשרים בין רומניה לישראל כעת.

שלב חדש ביחסי רומניה וישראל

בראיון שנתן יו"ר הפדרציה חבר הפרלמנט דר' אורל וינר, הוא התייחס לביקור בישראל של משלחת ממשלתית שבה היה חבר. הוא מזכיר פגישות חשובות עם צמרת משרד החוץ של ישראל, ובהם שגריר ישראל המיועד ברומניה, הפטריארך האורתודוקסי של ירושלים טיאופילוס השלישי, ראש הכמורה של הכנסייה הרומנית בירושלים יוונים קראצו, יו"ר "יד ושם" מר אבנר שלו, הנהגת מרכז באחאי, ראש העיר של נשר דוד עמר, שמואל רייניש, יו"ר

